

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Безкоштовно

3 вересня 2020 року

№26 (3319)

3 Днем знань!

Дорогі київські політехніки, студенти, викладачі, співробітники!

Сьогодні розпочинається новий навчальний рік. Ще ніколи він не відбувався при порожніх аудиторіях, без традиційного свята київських політехніків на площі Знань, без тисяч, десятків тисяч усміхнених облич молоді, яка приходила в університет, щоб побудувати своє майбутнє.

Пандемія COVID-19, що сколихнула весь світ, змусила відкоригувати і наше життя. Зарахування понад 6 тисяч студентів першого курсу відбудеться лише 14 вересня. Вони почнуть навчання у змішаній формі, частково в ауди-

торіях КПІ, з дотриманням карантинних вимог, частково дистанційно. Студенти другого і старших курсів змушені будуть розпочати навчання повністю дистанційно.

Для забезпечення дистанційного навчання і дистанційної роботи університет активно вдосконалює власне електронне середовище: "Електронний кампус КПІ", платформу дистанційного навчання "Сікорський", систему електронного документообігу на базі платформи "Мегаполіс", інші наявні у нього технології та інструменти.

Епідемічна ситуація в країні і в КПІ буде щоденно ретельно аналізуватися, з огляду на можливість повернення до нормального життя і роботи.

За таких умов ми маємо бути як ніколи згуртованими, маємо долати труднощі завдяки професіоналізму, самовідданості, мудрості і виваженості київських політехніків.

Зі святом вас, дорогі друзі, з Днем знань, з початком нового навчального року!

Ректор Михайло Згуровський

ПОДІЯ

Зустріч з першим заступником міністра освіти і науки України

13 серпня 2020 р. КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідав перший заступник міністра освіти і науки України Микола Кизим.

Візит розпочався з ознайомлення з експозиціями Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського та Інформаційно-аналітичним ситуаційним центром КПІ.

У залі засідань Адміністративної ради КПІ Микола Кизим і особи, які його супроводжували, зустрілися з представниками керівництва університету. У зустрічі взяли участь ректор Михайло Згуровський, перший проректор Юрій Якименко, голова Вченої ради Михайло Ільченко, проректор з наукової роботи Віталій Пасічник, начальник науково-дослідної частини Юрій Сидоренко, директор Світового центру даних "Геоінформатика та сталий розвиток" (СЦД-Україна) Костянтин Єфремов та інші.

Представники університету поінформували Миколу Кизима про форми інноваційної діяльності, що реалізуються в КПІ у взаємодії з іншими ЗВО, підприємствами, інноваційними фондами.

На прикладі досвіду роботи Ради проректорів з наукової роботи при МОН, яку він очолював упродовж кількох років, Михайло Ільченко розкрив великий потенціал науки в українських ЗВО.

Віталій Пасічник охарактеризував Інноваційну екосистему "Sikorsky Challenge" як модель високотехнологічної економіки України.

Юрій Сидоренко представив космічну програму КПІ ім. Ігоря Сікорського, охарактеризував деякі результати її реалізації, а також презентував досвід виконання оборонної тематики науковцями нашого університету, зокрема зу-

пинившись на підсумках першого конкурсу проєктів з оборонних технологій у рамках Фестивалю інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge", який пройшов торік у нашому університеті.

Про Інформаційно-аналітичний ситуаційний центр КПІ як інструмент аналізу та прогнозування поведінки складних соціоекономічних систем, а також про новостворений Інститут матеріалознавства та зварювання ім. Є.О. Патона, який має стати сучасною моделлю взаємодії ЗВО, НАН України і стратегічних підприємств, зробив повідомлення Михайло Згуровський.

На завершення бесіди Микола Кизим пообіцяв підтримку з боку МОН інноваційним проєктам, які здійснюються в КПІ ім. Ігоря Сікорського та в інших університетах країни.

Инф. "КПІ"

Міністерство молоді та спорту України і КПІ співпрацюватимуть у галузі цифрових трансформацій

1 вересня КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідав заступник міністра молоді та спорту України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Віталій Лавров.

З гостем зустрілися ректор університету академік НАН України Михайло Згуровський, проректор з навчальної роботи Анатолій Мельниченко, директор департаменту якості освітнього процесу Олексій Жученко та інші.

Відбулося обговорення питань співпраці міністерства і КПІ ім. Ігоря Сікорського. Учасники зустрічі розглянули можливі кроки для налагодження цієї співпраці, маючи на меті підготовку відповідного меморандуму про взаємодію.

За словами Анатолія Мельниченка, на перемовинах окреслено шляхи взаємодії міністер-

Під час зустрічі

ства і університету у справі підготовки фахівців та вирішення інших питань стосовно профільної діяльності міністерства у напрямі цифрових трансформацій. При цьому, за його словами, було враховано, що КПІ ім. Ігоря Сікорського має багато напрацювань у цій сфері, а також партнерів, які пов'язані з науково-

педагогічними школами університету. Що, своєю чергою, дозволить КПІ виконувати у цьому сенсі функції певного інтегратора, який дозволить узгоджувати інтереси окремих партнерів університету і органів державної влади.

Володимир Школьний

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Зустріч з провідним фахівцем Корнелльського університету з питань інтелектуальної власності

25 серпня КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідав провідний фахівець Корнелльського університету (США) з питань інтелектуальної власності Ферас Моузлілі.

З гостем зустрілися ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський, проректор з наукової роботи Віталій Пасічник, заступник керівника департаменту міжнародного співробітництва, начальник відділу міжнародних проектів Сергій

Шукаєв, в.о. директора департаменту інновацій та трансферу технологій Олег Білецький та інші.

Після привітань та представлення учасників зустрічі Віталій Пасічник виступив з презентаціями "Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge як модель високотехнологічної економіки України" і "Захист інтелектуальної власності в КПІ ім. Ігоря Сікорського". Відбулося обговорення співпраці у сфері

інтелектуальної власності та можливого візиту Фераса Моузлілі до КПІ для читання курсу лекцій з питань захисту та управління інтелектуальною власністю, а також трансферу технологій.

Під час візиту гість ознайомився з експозицією Відділу авіації і космонавтики Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Володимир Школьній

Сертифікати про завершення навчання – викладачам

Перші 19 випускників дуальної програми "КПІ – Київське відділення корпорації "Boeing" – "Прогрестех-Україна" 13 липня отримали сертифікати про успішне завершення навчання. Їхня підготовка проходила на базі Київського відділення корпорації "Boeing". Це молоді викладачі, які передаватимуть свої знання, вміння і досвід студентам, що навчатимуться у двох спільних Навчально-наукових центрах, відкритих у КПІ ім. Ігоря Сікорського спільно з компанією "Прогрестех-Україна" та Конструкторським центром "Boeing Україна", а також в Інституті аерокосмічних технологій КПІ.

Випускників програми привітали і вручили їм сертифікати ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський, генеральний директор Київського відділення корпорації "Boeing" Олексій Степін, голова Ради директорів групи компаній "Прогрестех" Володимир Кульчицький, директор Інституту аерокосмічних технологій Іван Коробко, директор Механіко-машинобудівного інституту Микола Бобир та директорка Стартуп-школи "Sikorsky Challenge" Інна Малюкова.

Представники "Boeing" також передали макети авіаційної та ракетно-космічної техніки корпорації для Відділу авіації і космонавтики ім. Ігоря Сікорського Державному політехнічному музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Ну а на завершення урочистостей їх учасники сфотографувалися біля пам'ятника колишньому студентові КПІ, видатному авіаконструктору ХХ століття Ігорю Сікорському, ім'я якого носить університет.

Інф. "КПІ"

АКТУАЛЬНО

Чи підтримає держава індустрію інжинірингу?

У Верховній Раді України під номером 3399 зареєстровано законопроект з довгою і не дуже зрозумілою для пересічного виборця назвою "Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії інжинірингу та інженерної справи". Далі все відбуватиметься згідно з процедурами, виписаними в регламенті, аж до внесення проекту закону в порядок денний сесії і розгляду його народними депутатами. Здавалося б, звичайний законопроект, а з-поміж інших вирізняється хіба тим, що готували його двадцять народних обранців з кількох фракцій і депутатських груп.

Але насправді на чотирьох з половиною сторінках документа запропоновано норми, які, у разі прийняття цього нормативно-правового акту, зможуть дати додатковий імпульс для розвитку національного інноваційного бізнесу. Про це йде мова і в Пояснювальній записці до законопроекту: "Україна має можливість збільшити експорт українських послуг за рахунок розвитку сфери інженерних та інжинірингових послуг за умови зміни нормативної бази та прояву зацікавленості держави в розвитку цього ринку".

Сутність новацій можна пояснити кількома рядками. Спеціалістам у галузі інжинірингу та інженерної справи, тобто фахівцям, які працюють в інжинірингових компаніях, пропонується, по-перше, знизити ставку податку на доходи фізичних осіб удвічі – з 18% до 9% і, по-друге, ставку єдиного соціального внеску зменшити більш ніж учетверо – з 22% до 5%. Оподаткування за такою шкалою для цих категорій найманих кваліфікованих працівників має діяти до 1 січня 2025 року.

Один із авторів законопроекту народний депутат Андрій Ніколаєнко на своїй сторінці у Фейсбук пояснює, що подібні заходи податкового стимулювання діяльності компаній, які працюють у сфері розробки і просування інноваційних технологій, запроваджено в багатьох державах: "Так роблять усі країни, зацікавлені в розвитку інновацій та збільшенні експорту наукомісткої продукції. Українські інженери мають плідно працювати за фахом в Україні, а не шукати кращої долі за кордоном".

Дуже важливо те, що цей законопроект присвячено не просто підтримці інженерної діяльності як такої, а стимулюванню тієї її частини, яка невід'ємно пов'язана з вико-

The screenshot shows the official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. The main header includes the Ukrainian coat of arms and the text "ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ офіційний веб-портал". Navigation tabs include "Головна", "Законотворчість", "Законодавство", "Очищення влади", "Міжнародна діяльність", "Інформація", "Контакти", "Ресурси", "Новини". A search bar is present on the right. The main content area displays the title of a bill: "Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії інжинірингу та інженерної справи". Below the title, there is a table with the following data:

Номер, дата реєстрації:	3799 від 06.07.2020
Сесія реєстрації:	3 сесія ІХ скликання
Редакція законопроекту:	Основний
Рубрика законопроекту:	Економічна політика
Суб'єкт права законодавчої ініціативи:	Народний депутат України
Ініціатор(и) законопроекту:	Ніколаєнко Андрій Іванович (ІХ скликання) , Тарута Сергій Олександрович (ІХ скликання) , Івченко Вадим Євгенович (ІХ скликання) , Шленов Дмитро Юрійович (ІХ скликання) , Напівайченко Валентин Олександрович (ІХ скликання) , Поляков Антон Едуардович (ІХ скликання) , Кабаченко Володимир Вікторович (ІХ скликання) , Шипайло Остап Ігорович (ІХ скликання) , Сова Олександр Георгійович (ІХ скликання) , Шкрум Альона Іванівна (ІХ скликання) , Цимбалюк Михайло Михайлович (ІХ скликання) , Кириленко Іван Григорович (ІХ скликання) , Наталуха Дмитро Андрійович (ІХ скликання) , Батенко Тарас Іванович (ІХ скликання) , Шахов Сергій Володимирович (ІХ скликання) , Припутень Дмитро Сергійович (ІХ скликання) , Железняк Ярослав Іванович (ІХ скликання) , Лабазюк Сергій Петрович (ІХ скликання) , Холодов Андрій Іванович (ІХ скликання) , Федієнко Олександр Павлович (ІХ скликання)
Головний комітет:	Гетманцев Д.О. Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

ристанням нових знань і створенням інноваційних технічних рішень.

"Співпраця з інжиніринговими структурами є дуже вигідною для високотехнологічних промислових підприємств, оскільки це дає їм змогу не утримувати власні великі конструкторські бюро та деякі інші підрозділи, а замовляти ті або інші роботи інжиніринговим фірмам, які виконують їх як субпідрядники. Це поширена практика у світі, – розповідає директор Механіко-машинобудівного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського член-кореспондент НАН України Микола Бобир. – Є такі компанії і в Україні, причому з деякими ми активно співпрацюємо. Яскравим прикладом є компанія "Прогрестех-Україна", що спеціалізується на виконанні замовлень авіаційних підприємств, причому основним їх партнером і замовником є корпорація "Boeing". До речі, спільно з компанією "Прогрестех-Україна" та Конструкторським центром "Boeing Україна" в нашому інституті навіть створено два спільних Науково-освітніх центри, випускники яких, здебільшого, йдуть на роботу саме в ці структури. Це дуже важливо як для цих компаній, так і для нашої країни: компанії отримують кваліфікованих співробітників, а підготовлені за сучасними стандартами інженери залишаються в Україні. Якщо ж буде ухвалено цей закон, то й зарплата цих фахівців зросте, що також ство-

рюватиме для наших студентів додаткову мотивацію для навчання".

У проєкті чітко визначено ознаки "суб'єкта індустрії інжинірингу та інженерної справи", який підпадатиме під дію цього закону. Головними з них є такі: не менше 70 відсотків доходів від усіх видів економічної діяльності такого суб'єкта має надходити від здійснення видів економічної діяльності, які відносяться до індустрії інжинірингу та інженерної справи; наявність співробітників-професіоналів у галузі інженерної справи у кількості не менше 100 осіб тощо. Крім того, тут також дано перелік видів економічної діяльності, які дають право на застосування до працівників компанії передбачених законопроектом особливостей оподаткування.

"Що ж до нинішньої системи оподаткування інженерної праці в Україні, то вона призводить до того, що часом висококваліфіковані фахівці, щоб отримати більш-менш пристойну зарплату, навіть у високотехнологічних галузях змушені погоджуватися на роботу без угод і будь-якого оформлення", – зауважує директор Інституту аерокосмічних технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського професор Іван Коробко. Але, на його думку, рішення про зменшення ставок оподаткування доходів фахівців, зайнятих в індустрії інжинірингу, має бути лише першим кроком у напрямку забезпечення правової підтримки вітчизня-

них високотехнологічних виробництв. При цьому він висловлює певні сумніви щодо однієї з ознак суб'єкта індустрії інжинірингу та інженерної справи, визначеної законопроектом. "Одним із підводних каменів проєкту є те, що його дія поширюється лише на ті компанії, які налічують не менше 100 співробітників-професіоналів. Тобто, якщо в компанії менше таких фахівців, її працівники розраховувати на прихильність держави не зможуть. Це, на мій погляд, не зовсім правильно, адже позбавляє права на пільги невеликі колективи, які інколи мають дуже гарний інноваційний потенціал для вирішення складних інженерних проблем, – говорить Іван Коробко. – Як свідчить практика, такі колективи є в інженерному плані досить мобільними і можуть бути спроможними на дуже цікаві інноваційні рішення. Тож над цим законопроектом ще варто попрацювати. Проте, в будь-якому разі, він може стати однією з цеглинок у створенні надійної системи підтримки вітчизняних інженерів і технічних галузей загалом". І, додамо, підвищення престижності інженерної праці та створення додаткової мотивації для тих молодих людей, які хотіли б присвятити своє життя науково-технічній творчості.

Тож хотілося б, щоб відповідь на винесене в заголовок запитання була ствердною...

Дмитро Стефанович

ЗНАЙ НАШИХ

Синергія досвіду, знань та креативності – запорука майбутнього нашої країни

Минулий навчальний рік став роком перевірки на витривалість для усіх освітян. Вплив пандемії змусив вкотре переглянути підходи до класичної освіти та сформулювати й опанувати нові форми інтеграції викладачів і студентів в освітньому просторі.

Не залишилась осторонь цих процесів і кафедра менеджменту КПІ ім. Ігоря Сікорського. У межах освітнього процесу кафедри набули трансформації не лише звичні лекції та практичні заняття, які з аудиторій перейшли у цифровий простір, а й проходження практичної підготовки студентів на базі організацій-партнерів.

Отож одним із вагомих результатів взаємодії кафедри менедж-

менту з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства є організація дистанційного проходження практики у його структурних підрозділах. Така нагода стала реальністю завдяки започаткованій ще рік тому співпраці КПІ ім. Ігоря Сікорського та Міністерства у межах Меморандуму про співробітництво за проектом "Синергія знань, досвіду та креативності заради майбутнього". Документ, підписаний тодішнім очільником

О. Данильчук

Міністерства Степаном Кубівим та ректором КПІ Михайлом Згуровським, відкрив нову сторінку реалізації потужного наукового потенціалу Київської політехніки в новому напрямі – управлінсько-економічному. Очевидно, що флагманом у підготовці сучасних менеджерів та економістів, які окрім фундаментальної підготовки пронизуються розумінням ролі науки і техніки у формуванні

конкурентоспроможної економіки країни, є фундатор економіч-

ної освіти в КПІ – кафедра менеджменту.

Протягом року студенти 2–5 курсів кафедри менеджменту активно працювали над проектами у межах

Д. Деркач

підписаного Меморандуму. Під керівництвом директори департаменту економічної стратегії та макроекономічного прогнозування Наталії Іванівни Горшкової та завідувачки сектору забезпечення роботи державного секретаря Міністерства розвитку

економіки, торгівлі та сільського господарства України Ганни Євгенівни Павлюк та провідних викладачів і науковців кафедри менеджменту КПІ

О. Байло

були підготовлені і презентовані роботи за темами: "Промислові політики: цілі, механізми, інструменти та результати" (керівник – доц. Ж.М. Жигалкевич, виконавці – на фото), "Політики "економічного прориву": світовий досвід" (керівник – проф. А.Р. Дунська), "Прогноз світових тенденцій розвитку на

Ю. Березний

довгострокову перспективу з горизонтом 10, 20 та 30 років наперед" (керівник – проф. М.О. Кравченко).

Фінальні частини проектів були виконані у контексті проходження студентами-бакалаврами переддипломної практики, що підкреслює їх реалістичність та прикладну значущість. Здобутки студентів і викладачів кафедри менеджменту були використані у підготовці Національної доповіді "Цілі сталого розвитку України", що оприлюднена на сайті ООН.

Але на цьому співпраця з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства не завершується. Вже на початку вересня 2020 року переддипломну практику у структурних підрозділах Мінекономіки мають пройти найкращі студенти-магістри.

Сподіваємось, що саме студенти кафедри менеджменту КПІ ім. Ігоря Сікорського сформують кадровий резерв для розвитку вітчизняної економіки.

Інф. кафедри менеджменту ФММ

М. Тох

Збірна КПІ на олімпіаді з математики

На початку серпня адміністрація університету вітала збірну студентів з математики, які успішно виступили на міжнародній студентській олімпіаді.

XXVII Міжнародна студентська олімпіада з математики ІМС (International Mathematics Competition for University Students) відбулася 25 – 30 липня 2020 р. Це змагання для студентів, які закінчили перший – четвертий рік університетської освіти. Їм пропонуються задачі з різних розділів алгебри, матаналізу, геометрії та комбінаторики. Робоча мова – англійська.

Цього літа олімпіада проходила дистанційно. Рішення про її проведення було прийнято буквально за місяць до початку змагань. Організатором, поряд з Американським університетом в Болгарії, який проводив усі попередні змагання, виступив Лондонський університетський коледж. Зареєструвалася рекордна кількість учасників – понад 550 (в останні роки претендентів на перемогу було приблизно 360).

А.В. Сиротенко

Київські політехніки – постійні учасники олімпіади ІМС: були й гучні перемоги (кілька років поспіль Гранпрі), і вдалі виступи. Керівник команди Антон Сиротенко, старший викладач кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей, поінформував: "Олімпіада проходила в два змагальні дні. Кожного дня пропонувалося 4 задачі різного рівня складності. Час на написання – 4 години. Після цього роботи шифрувалися і відправлялися керівникам команд на перевірку. Кожний керівник брав участь у перевірці лише однієї задачі. Наші студенти гідно виступили на олімпіаді і показали високі результати".

Честь КПІ ім. Ігоря Сікорського відстоювали: – студент четвертого курсу ФІОТ кафедри АУТС Олександр Мішин. Він досвідчений учасник олімпіад, неодноразово перемагав

О. Мішин

на всеукраїнських змаганнях, торік брав участь в ІМС – 2019 у форматі офлайн;

– студент першого курсу ІПСА Єгор Панченко. Він брав участь в учнівських олімпіадах, цього року виграв олімпіаду КПІ серед студентів першого курсу. Це його перший досвід у міжнародних змаганнях; – студент третього курсу ІПСА Сергій Чоловський. У нього теж це були перші міжнародні змагання.

За підсумками олімпіади недосяжними виявилися ізраїльські студенти та представники С.-Петербурзького університету. Команда КПІ посіла місце в середині турнірної таблиці. Олександр Мішин отримав диплом другого ступеня, Єгор Панченко – третього. Без сумніву, такі результати гідні поваги і вітань.

Зі слів О. Мішина, як найдосвідченішого олімпійця, для нього олім-

піада в форматі офлайн була цікавішою за рахунок того, що можна було поспілкуватися з іншими учасниками. Складність завдань цього року, на його думку, вища.

"Цього року особливо до олімпіади не готувалися через карантин і брак часу, – розповів керівник команди. – Але взагалі підготовку олімпіадників здійснюють гуртки "Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу" та "Нестандартні та олімпіадні задачі аналізу та теорії ймовірностей", що працюють при кафедрі математичного аналізу та теорії ймовірностей. Серед тих, кого підготували викладачі гуртка, багато переможців як всеукраїнських, так і міжнародних математичних олімпіад останніх 30 років. Керівники гуртків – Антон Володимирович Сиротенко та Володимир Володимирович Павленков – старші викладачі кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей".

Тож ще раз вітаємо команду та її наставника з вдалим виступом і зичимо подальших успіхів.

Н. Вдовенко

Віктор Григорович Бар'яхтар

25 серпня на 91-му році пішов із життя видатний український фізик, один із організаторів і перший декан фізико-математичного факультету Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", заслужений діяч науки і техніки УРСР, Герой України, академік НАН України Віктор Григорович Бар'яхтар.

В.Г.Бар'яхтар народився 9 серпня 1930 року. У 1953 р. з відзнакою закінчив Харківський державний університет. У 1959 р. здобув науковий ступінь кандидата, а в 1965 р. – доктора фізико-математичних наук. У 1972 р. обраний членом-кореспондентом АН УРСР, у 1978 р. – академіком.

У 1954-73 рр. В.Г. Бар'яхтар – науковий співробітник, начальник лабораторії Харківського фізико-технічного інституту АН УРСР; у 1973-82 рр. – завідувач відділу, заступник директора з наукової роботи Донецького фізико-технічного інституту АН УРСР; у 1985-89 рр. – завідувач відділу теоретичної фізики і директор Інституту металофізики АН УРСР. У 1982-89 рр. – академік-секретар Відділення фізики та астрономії АН УРСР, у 1989-94 рр. – віцепрезидент НАН України, у 1994-98 рр. – перший віцепрезидент НАН України. Засновник і завідувач кафедри теоретичної радіофізики на радіофізичному факультеті Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка (1983-86), засновник і перший завідувач кафедри математики та теоретичної радіофізики на цьому факультеті (1986-96). Із 1995 по 2015 р. він був першим директором Інституту магнетизму НАН України та МОН України, а з 2015 року – почесним директором цього інституту. Він один із засновників і перший президент Українського фізичного товариства.

В.Г. Бар'яхтар отримав результати світового рівня в теорії магнетизму конденсованих середовищ, надпровідності, механічних властивостей твердих тіл, нелінійних явищ і кінетики солітонів. Спільно з іншими вченими відкрив магнітоакустичний резонанс (1956) і проміжний стан в антиферромагнетиках (1970).

Разом із своїми колегами та учнями він створив теорію спектрів магнітопружних хвиль у магнітних матеріалах, розвинув макроскопічну теорію релаксації магнітного моменту у ферромагнетиках з урахуванням обмінної взаємодії, був одним з ініціаторів вивчення статичних і динамічних властивостей циліндричних до-

менів, у гратках яких, зокрема, було передбачено, а потім експериментально відкрито ізоструктурні фазові перетворення. В.Г.Бар'яхтар сформулював нову точку зору на доменні структури як неоднорідний стан поляризованих середовищ, що дозволило з єдиних позицій описати властивості магнетиків, сегнетоелектриків і над-

провідників, які перебувають у процесі фазових перетворень. Він одним із перших зайнявся вивченням нелінійних властивостей магнітних матеріалів і використанням поняття солітона у фізиці магнетизму. Отримав принципово важливі результати з кінетики солітонів. Широко відомі роботи В.Г.Бар'яхтара присвячені оригінальному застосуванню концепції псевдопотенціалу в теорії нормальних металів і надпровідників, зокрема високотемпературних, і теорії топологічних фазових перетворень.

В.Г.Бар'яхтар брав активну участь у роботі з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він очолював Комітет з ядерної політики при Президенті України, був членом Міжнародної координаційної ради країн Європейського співтовариства з проблеми зменшення наслідків аварії на ЧАЕС, членом групи міжнародного проекту "Чорнобиль" при МАГАТЕ, членом Науково-технічної ради з надзвичайних ситуацій українського уряду та членом Науково-технічної ради МінЧАЕС, головою Комісії з проблем Чорнобиля НАН України.

У творчому доробку В.Г. Бар'яхтара понад 500 наукових праць, у т.ч. 16 монографій з фізики і 5 монографій з проблем ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він створив велику наукову школу: серед його учнів 32 доктори наук, академіки та члени-кореспонденти, керівники науково-дослідних інститутів НАН України.

Плідна діяльність В.Г.Бар'яхтара отримала заслужене визнання. Він лауреат Державних премій України в галузі науки і техніки в 1972, 1986 та 1999 рр., премій ім. К.Д.Синельнікова, ім. Н.М.Крилова, ім. М.М.Боголюбова та ім. С.І. Пекаря НАН України, міжнародної премії ім. М.М. Боголюбова Об'єднаного інституту ядерних досліджень (Дубна, Росія), премії ім. Л.Д. Ландау італійського фізичного товариства, премії Міжнародної федерації вчених і Наукового католицького фонду Святого Валентина (Італія). Віктор Григорович був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, орденом Леніна, орденом Ярослава Мудрого V ступеня, Золотою медаллю ім. В.І. Вернадського НАН України, Золотою медаллю ім. К.Д. Ушинського НАПН України, був повним кавалером ордена "За заслуги". За роботи з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи Папа Римський Іоанн Павло II нагородив його своїм пам'ятним знаком. За вагомий особистий внесок у виконання міжнародних Чорнобильських програм він також отримав Диплом ООН.

У 1996 р. В.Г.Бар'яхтар виступив одним із засновників фізико-математичного факультету КПІ і став його першим деканом. Студенти факультету отримують фундаментальну підготовку з основних напрямів сучасної фізики та математики, поглиблену комп'ютерну підготовку та досвід використання сучасного інструментарію інформаційних технологій, що дає їм змогу на високому рівні займатися теоретичними та експериментальними дослідженнями, викладати курси фізики, математики та інформатики, створювати й аналізувати математичні та комп'ютерні моделі процесів, явищ і об'єктів. Випускники факультету працюють науковцями, викладачами навчальних закладів усіх рівнів акредитації, керівниками розробок математичних моделей у наукових, виробничих і банківських установах України та за кордоном.

КПІ сумує за своїм видатним політехніком. Висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Головний редактор

Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідні редактори

В.М. ІГНАТОВИЧ

Н.С. ЛІБЕРТ

Додрукарська підготовка матеріалів

О.В. НЕСТЕРЕНКО

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН

Коректор

О.А. КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130 від 21. 11. 1995 р.

Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського, видавництво «Політехніка», м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. 15

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.